

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk (przewodniczący)

SSN Oktawian Nawrot (sprawozdawca)

SSN Adam Redzik

w sprawie z protestu wyborczego M. L.

przeciwko ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego,
przy udziale:

1) Zastępcy Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,

2) Prokuratora Generalnego,

3) Przewodniczącego Okręgowej Komisji Wyborczej w W.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 11 lipca 2019 r.,

postanawia:

pozostawić protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 3 czerwca 2019 r. M. L. (dalej jako: „Wnoszący protest”) wniósł protest przeciwko ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego. Pismo zostało nadane w placówce Poczty Polskiej S.A. w dniu 4 czerwca 2019 r.

Wnoszący protest:

1) zarzucił naruszenie prawa wyborczego w postaci „pracy informatyka poza lokalem wyborczym w osobnym pomieszczeniu poza kontrolą i możliwością obserwacji jego pracy przez wszystkich członków OKW” czyli Obwodowej Komisji Wyborczej Nr (...) w I., w Okręgu Wyborczym Nr (...);

2) wniośł o:

a) przeprowadzenie dowodów z:

- zeznań Wnoszącego protest i jednocześnie męża zaufania,
- pisemnego raportu w formie pytań Wnoszącego protest i jednocześnie męża zaufania,
- korespondencji Wnoszącego protest i jednocześnie męża zaufania z Komisarzem Wyborczym w W.,

b) „uznanie zasadności zarzutu, którego skutki w znacznym stopniu mogły zniekształcić wynik wyborów do Parlamentu Europejskiego w OKW Nr (...) w I. a także o rozstrzygnięcie o ważności wyborów oraz orzeczenie o przeprowadzeniu ponownych wyborów na stanowiska posłów do Parlamentu Europejskiego 2019 w OKW Nr (...) w I. wraz ze wskazaniem czynności, od której należy ponowić postępowanie wyborcze”.

Odpowiedzi na powyższy protest wnieśli: Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej w W. (pismo z dnia 14 czerwca 2019 r.), Zastępca Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej (pismo z dnia 17 czerwca 2019 r.) oraz Prokurator Generalny (pismo z dnia 18 czerwca 2019 r.).

Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej w W. wniośł o oddalenie protestu. Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej w W. podkreślił że zgodnie z art. 82 § 1 Kodeksu wyborczego, protest przeciwko ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego może być wniesiony z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub 2) naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. Ponadto, w opinii Przewodniczącego Okręgowej Komisji Wyborczej w W., „nieuzasadnione jest oczekiwanie Wnoszącego protest, aby informatyk wprowadzający dane do systemu informatycznego WOW koniecznie pracował w tym samym miejscu, w którym pracuje komisja. Czynności te mogą być wykonywane tam, gdzie znajduje się komputer z dostępem do Internetu”.

Zastępca Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej wniósł o pozostawienie protestu bez dalszego biegu. W opinii Państwowej Komisji Wyborczej, zgodnie z pkt. 89 wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych dotyczących zadań i trybu przygotowania oraz przeprowadzenia głosowania w obwodach głosowania utworzonych w kraju w wyborach do Parlamentu Europejskiego zarządzonych na dzień 26 maja 2019 r., stanowiących załącznik do uchwały nr 70/2019 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 26 kwietnia 2019 r. (M.P. z 2019 r., poz. 433), w każdym etapie prac w aplikacji, oprócz osoby odpowiedzialnej za obsługę informatyczną komisji, powinni brać udział wszyscy członkowie komisji obecni w lokalu wyborczym, w tym przewodniczący komisji lub jego zastępca. Uchybienie temu obowiązkowi stanowi naruszenie procedury wyborczej określonej w wytycznych Państwowej Komisji Wyborczej. Państwowa Komisja Wyborcza zauważyła jednak, że nie jest zabronione, aby osoba odpowiedzialna za obsługę informatyczną komisji wykonywała swoje obowiązki w innym pomieszczeniu, jeżeli: 1) nikt poza członkami komisji nie ma dostępu do tego pomieszczenia; 2) stanowi ono część przynależną do lokalu wyborczego; 3) w jego pracy brali udział wszyscy członkowie komisji obecni w lokalu wyborczym, w tym przewodniczący komisji lub jego zastępca; 4) przy tych czynnościach mogli być obecni mężowie zaufania i obserwatorzy społeczni oraz obserwatorzy międzynarodowi.

Państwowa Komisja Wyborcza zauważyła, że ewentualny fakt, iż osoba odpowiedzialna za obsługę informatyczną wykonywała swoje obowiązki bez obecności członków obwodowej komisji wyborczej, nie oznacza, że protokół głosowania został sporządzony nieprawidłowo.

W ocenie Państwowej Komisji Wyborczej, jeżeli rzeczywiście osoba odpowiedzialna za obsługę informatyczną wykonywała swoje obowiązki bez obecności członków komisji, to stanowiło to naruszenie procedury wyborczej określonej w wytycznych Państwowej Komisji Wyborczej, lecz nie miało wpływu na wynik wyborów. Państwowa Komisja Wyborcza zwróciła przy tym uwagę na fakt, że Wnoszący protest nie udowodnił, ani nawet nie uprawdopodobnił ewentualnego wpływu naruszenia procedury na wynik wyborów.

Państwowa Komisja Wyborcza podkreśliła jednocześnie, że Wnoszący protest nie sformułował w nim zarzutu przestępstwa przeciwko wyborom, ani też naruszenia Kodeksu wyborczego. Wskazane uchybienie, jeśli miało miejsce, stanowiło naruszenie wytycznych Państwowej Komisji Wyborczej, a tym samym nie mogło stanowić podstawy wniesienia protestu przeciwko ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego.

Prokurator Generalny wniósł o wydanie postanowienia zawierającego opinię, że zarzut protestu jest niezasadny. Prokurator Generalny podkreślił, że zgodnie z art. 82 § 1 pkt 2 Kodeksu wyborczego przeciwko ważności wyborów może być wniesiony protest z powodu naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. „Kodeksem” w rozumieniu tego przepisu jest Kodeks wyborczy. Konsekwentnie naruszenie norm pozakodeksowego aktu prawnego – jakim jest uchwała Państwowej Komisji Wyborczej – nie może stanowić podstawy protestu wyborczego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest, wobec niespełnienia warunków określonych w art. 241 § 3 Kodeksu wyborczego, należało pozostawić bez dalszego biegu.

Zgodnie z przepisem art. 82 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 684) protest wyborczy powinien opierać się na jednej, z dwóch następujących, przesłanek:

1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub

2) naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalania wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

A contrario protest wyborczy nie może zostać wniesiony z innego powodu, w tym ewentualnego naruszenia pozakodeksowego źródła prawa wyborczego. Sformułowany przez Wnoszącego protest zarzut opiera się zaś na ewentualnym

naruszeniu wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych dotyczących zadań i trybu przygotowania oraz przeprowadzenia głosowania w obwodach głosowania utworzonych w kraju w wyborach do Parlamentu Europejskiego zarządzonych na dzień 26 maja 2019 r., stanowiących załącznik do uchwały nr 70/2019 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 26 kwietnia 2019 r. Konsekwentnie Wnoszący protest, nie wskazując żadnej z przesłanek materialnoprawnych, które dają podstawę do zakwestionowania ważności wyborów, nie zrealizował obowiązku wynikającego z przepisu art. 241 § 3 w zw. z art. 336 Kodeksu wyborczego.

Wobec powyższego Sąd Najwyższy na podstawie art. 243 § 1 w zw. z art. 336 Kodeksu wyborczego postanowił pozostawić protest bez dalszego biegu.